

dette Forslag. Dette, hvad Sagens Realitet angaaer, hvad Formaliteten angaaer, da foreskommer det mig, at det er noget ganske Besynderligt, at man her i Betænkningen over Finantsudkastet, naar det ikke engang hører til Afgjørelsen af et bestemt finantskelt Forslag, har villet søge et vigtigt Spørgsmaal med Hensyn til Underviisningens Ordning afgjort.

Cultusministeren: Med Hensyn til det Punkt, som her er blevet omtalt, har der fundet Forhandlinger Sted mellem Udvalget og mig, og forsaavidt det er fundet mindre passende at dette Punkt af Udvalget er bragt under Omtale, naar det ikke var Meningen at det skulde sættes under Afstemning, saa maa jeg tilegne mig noget af Skylden derfor, idet jeg antager, at Udvalget tilbeels givende efter for mine Forestillinger har undladt at bringe det under Afstemning. Udvalget stod nemlig paa den Mening, som er udtalt i Betænkningen, og jeg gjorde Indvendinger derimod, idet jeg med den ærede Rigsdagsmand, som sidst talte, maa finde den Forhøielse, som er foreslaaet, uensigtsmaessig. Der er nemlig Spørgsmaal om Betalingen for to Ting, for Underviisningen og for Opholdet i Stiftelsen, og det maa jo komme i Betragtning, og jeg er noget tilbøielig til at indrømme, at Betalingen for Opholdet maaskee er beregnet noget lavere end den strengt taget burde, og at der kunde være Grund til nogen Forhøielse, medens jeg rigtig nok ikke kan gaae ind paa en saa stor Forhøielse, som er foreslaaet der. Af de Punkter, som nu ville komme under Afstemning er der saavidt jeg seer egentligt kun 4 Punkter, som ikke allerede have fundet deres Afgjørelse, eller som trænge til nogen Afgjørelse, det er nemlig Punkterne under Nr. 46 og 46 b, som staaer i den nærmeste indbyrdes Forbindelse, samt Nr. 47 og 51. Af disse maa jeg saaledes som Sagen stiller sig frasælbe at gjøre Indsigelse mod Nr. 51. Med Hensyn til 46 og 46 b, saa er der, forsaavidt der under Nr. 46 indeholdes det Resultat, at en Embedsmand, som hidtil staaer opført med en Gage af 578 Rbd., maa gaae over til at blive Pensionist med det samme Beløb, saa maa jeg for denne Embedsmands Bedkommende erkende det for rigtigt, at det er et Misforhold, som jeg har

modtaget fra Fortiden, og som jeg maa glæde mig over at Udvalget paa en saa lempelig Maade hjælper til at ordne. Men der er indbefattet under Nr. 46 en anden Nedsættelse i Gager og Godtgjørelser, med Hensyn til hvilken jeg dog maa udtale et Par Ord. Det er sagt, at der ikke er nogen Grund til at Embedsmændene ved Sorø Academi skulde være meget høiere lønede end paa andre Steder, men den Forskel i Lønnen som findes mellem Lærerne i Sorø og Lærerne ved andre Skoler, har dog en vis Berettigelse, hvilket jeg troer ogsaa er anerkjendt af Udvalget at ligge deri, at Sorø Academi er en Opdragelsesanstalt, hvor der derfor er paalagt en Deel af Lærerne Opdragelsespligter ogsaa udenfor Skoletiden, som ikke paaligge Lærerne paa andre Steder; og det er temmelig vanskeligt at drage en skarp Grændse mellem hvad der tilkommer dem i begge Henseender. Foruden andre Ting har ogsaa Skolelærernes Sammenstød med de academiske Lærere i Sorø havt Indflydelse paa deres Stilling, og tillige maaskee den hele Maalestok for det ydre Liv i Sorø, og jeg troer at det i en vis Grad maa anerkjendes, at Lærerne i Sorø ere mindre gunstigt stillede i Forhold til Lærerne paa andre Steder, derved at de mere ere knyttede umiddelbart til Skolen, og ikke kunne undrage sig saaledes fra det fælles Samliv og indrette deres specielle Deconomie saa frit som Lærerne paa andre Steder kunne. Der er især en Gageforhøielse, som det gjør mig ondt at Udvalget ikke har villet gaae ind paa, det er Gageforhøielsen for Rector. Det vil maaskee synes underligt, at jeg udtaler mig for Gageforhøielse for den Embedsmand, som allerede har meest Gage, men jeg gjør det, fordi jeg troer, at jeg bør helde stærkest paa det Punkt, hvor Berettigelsen er størst. Jeg troer nemlig ikke, at det er rigtigt, at Rectoren i Sorø ikke skal have en større Indtægt end Rectorerne ved de andre Skoler, thi han har virkelig en langt større Arbeidsbyrde og et langt større Ansvar. Det er klart, at den Mand, der som Rector bestyrer en Skole af omtrent 100 Disciple, har mindre Arbejde og mindre Ansvar end den, som foruden at bestyre en Skole af en saadan Størrelse, tillige skal lede Opdragelsen af 64 paa